

Aktualności MSSF

Wyjaśnienie działań IASB*

Numer 50
marzec 2007 r.

W tym numerze...

- 1 **Temat miesiąca**
Projekt zmian do MSR 24
- 2 **MSSF**
Małe i średnie przedsiębiorstwa
- 3 **Komisja Europejska**
Nowa Grupa doradcza
- 4 **RMSR**
Plan prac
- 6 **Kontakt**

Temat miesiąca

Projekt zmian do MSR 24 „Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych”

W ubiegłym miesiącu Rada zaproponowała zmiany do MSR 24 „Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych”. Wynikają one z projektu ujednoczenia chińskich standardów rachunkowości z MSSF.

Państwo ma kontrolę nad wieloma firmami w Chinach. W przypadku takich spółek wyodrębnianie i agregowanie transakcji zawieranych z innymi firmami znajdującymi się pod kontrolą państwa może być bardzo trudne i uciążliwe. Na przykład, w jaki sposób spółka kolejowa kontrolowana przez państwo ma wychwycić i zewidencjonować, którzy pasażerowie podróżowali służbowo w ramach pracy wykonywanej na rzecz innych spółek kontrolowanych przez państwo? Czy informacja ta miałaby jakiegokolwiek znaczenie, gdyby opłaty biletowe uiszczane przez spółki kontrolowane przez państwo były takie same, jak ceny płacone przez pozostałych pasażerów? Rozszerzmy ten przykład na kraje, w których wiele największych przedsiębiorstw, takich jak poczta, banki, spółki paliwowe i inne, pozostaje własnością państwa.

Celem proponowanych zmian jest zwolnienie ze szczegółowego ujawniania takich transakcji detalicznych pomiędzy jednostkami kontrolowanymi przez państwo. Mimo to, wiedza o występowaniu transakcji z jednostkami powiązаныmi pozostaje ważną informacją dla inwestorów. Nadal wymagane jest przedstawianie jasnych informacji, szczególnie, gdy transakcje mogą nie być zawierane na warunkach rynkowych.

Główne proponowane zmiany mają wpływ tylko na spółki kontrolowane przez państwo. Jednakże, Rada zaproponowała też pewne niewielkie zmiany w definicjach. Na przykład jednostki stowarzyszone podmiotów kontrolujących będą traktowane jak jednostki powiązane. Zmiana ta dla niektórych spółek może mieć niewielkie znaczenie, ale dla innych może oznaczać potencjalnie uciążliwe wymogi informacyjne. Kierownictwa spółek powinny zapoznać się z pozostałymi zmianami, zanim stwierdzą, że propozycje zmian ich nie dotyczą.

Status MSSF 8, KIMSF 10 i KIMSF 11

Komitet Regulacyjny ds. Rachunkowości (ang. Accounting Regulatory Committee - ARC) zalecił przyjęcie do stosowania w Europie MSSF 8 „Segmenty operacyjne”, KIMSF 10 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa i utrata wartości” oraz KIMSF 11 „MSSF 2 - Transakcje w grupie kapitałowej i transakcje na akcjach własnych”.

Takie zalecenia od ARC prowadziły w przeszłości do przyjmowania standardów i interpretacji. Tym niemniej,

Parlament Europejski rewiduje proces oraz swoje zaangażowanie w przyjmowanie standardów i interpretacji MSSF. Wydaje się, że chce on odgrywać większą rolę w tym procesie i mieć więcej czasu na analizę. Termin przyjęcia powyższych interpretacji oraz standardu do stosowania w Europie jest więc niepewny.

ARC jak dotąd nie uwzględniała w swoich dyskusjach KIMSF 12 „Porozumienia o świadczeniu usług publicznych”.

MSSF dla małych i średnich przedsiębiorstw

Simon Wray, główny księgowy w Holandii, oraz Hugo van den Ende z grupy PwC ds. rynku średnich przedsiębiorstw w Holandii przyglądają się zakresowi projektu standardu Rady dotyczącego stosowania MSSF przez małe i średnie przedsiębiorstwa.

W ubiegłym miesiącu Rada opublikowała projekt „Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej dla małych i średnich przedsiębiorstw” (MSSF dla MŚP). Dokument ten jest krótki w porównaniu z pełną wersją MSSF - 254 strony w porównaniu z ponad 2400 - ale i tak wymaga znacznego nakładu pracy. Uzasadnienie wniosków to dodatkowych 48 stron, a wytyczne dotyczące wdrożenia - 80 stron (razem z listą kontrolną informacji do ujawnienia oraz przykładowym sprawozdaniem finansowym).

Punktem wyjścia RMSR dla standardu dla MŚP są zasady ujmowania i wyceny zawarte w Założeniach koncepcyjnych. Projekt standardu zawiera tylko niewielką liczbę odstępstw od pełnego zestawu standardów MSSF, np.:

- uproszczenia dotyczące instrumentów finansowych (klasyfikacja, usuwanie z bilansu, rachunkowość zabezpieczeń);
- utrata wartości firmy (obowiązkowe wyliczenie wartości odzyskiwalnej tylko wówczas, gdy występują przesłanki utraty wartości, a nie raz do roku);
- koszty prac badawczo-rozwojowych (opcja odnoszenia wszystkich kosztów prac badawczo-rozwojowych do rachunku zysków i strat); oraz
- świadczenia pracownicze (alternatywne ujęcie zysków i strat aktuarialnych).

Projekt standardu nie obejmuje tematów mniej istotnych dla większości MŚP / spółek nie notowanych na giełdzie, takich jak hiperinflacja, śródroczna sprawozdawczość finansowa oraz zysk na jedną akcję. Spółki nie notowane na giełdzie mogą stosować te same opcje zasad rachunkowości, co spółki stosujące pełny zestaw MSSF, ale projekt standardu zakłada, że będą one raczej stosowały

opcje prostsze - na przykład metodę ceny nabycia w przypadku rzeczowych aktywów trwałych.

Wyjście naprzeciw potrzebom użytkowników i sporządzających?

Użytkownicy sprawozdań finansowych spółek nie notowanych na giełdzie różnią się od użytkowników sprawozdań finansowych spółek giełdowych. Osoby zainteresowane spółkami niegiełdowymi to często banki i członkowie rodziny, a nie inwestorzy czy analitycy. Czy proponowany standard wychodzi naprzeciw ich potrzebom? Cała grupa użytkowników odniesie korzyść ze zharmonizowanych i uproszczonych standardów. Szczególnie należy docenić prostotę języka tych standardów, co czyni je bardziej dostępnymi dla szerszego grona odbiorców. Różnorodność potencjalnych użytkowników MSSF dla MŚP nieuchronnie sprawi, że niektórzy z nich będą chcieli dalszych uproszczeń.

Jeżeli chodzi o sporządzających sprawozdania finansowe, to czy przyjęte uproszczenia są wystarczające - na przykład w takich dziedzinach, jak utrata wartości, przejęcia, stosowanie godziwej wartości rynkowej oraz rachunkowość świadczeń emerytalnych? Ta ostatnia wymaga obliczeń aktuarialnych i oszacowań przyszłych zmian. MSSF dla MŚP mogą również w niektórych krajach wiązać się ze skomplikowanymi rozwiązaniami dla potrzeb sprawozdawczości podatkowej. W przypadku, gdy jednostki sprawozdawcze mają możliwość, ale nie obowiązek, stosowania MSSF dla MŚP, na decyzję ich przyjęcia wpłyną względy dotyczące korzyści kosztowych. Dalsze uproszczenia standardu będą miały pozytywny wpływ na częstotliwość przyjmowania i stosowania MSSF dla MŚP. Termin zgłaszania uwag upływa 1 października 2007 r.

Aktualna praktyka w zakresie sprawozdawczości finansowej w Europie

Sprawozdawczość finansowa MŚP jest różna w różnych krajach. W samej Europie praktyka jest zróżnicowana. Na przykład:

- kraje członkowskie UE stosują zasady sprawozdawczości krajowej oparte na 4. i 7. Dyrektywie UE;
- niektóre kraje dostosowały Dyrektywy do własnej sytuacji;
- niektóre kraje opierają swoje wymogi na sprawozdawczości podatkowej - np. Niemcy i Belgia;
- niektóre kraje opracowały krajowe standardy w oparciu o MSSF - na przykład Holandia i Wielka Brytania.

Standard dla spółek nie notowanych na giełdzie oznacza, że spółki prowadzące działalność międzynarodową nie będą musiały sporządzać skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego w oparciu o kwoty wykazywane zgodnie z różnymi przepisami.

Krajowe organy regulacyjne muszą zdecydować, które spółki będą mogły lub musiały stosować MSSF dla MŚP. Harmonizacja sprawozdawczości MŚP może pozostać nieuchwytnym celem, jeżeli wymogi w poszczególnych krajach będą się różniły.

IFRS 7

W tym miesiącu „Aktualności MSSF” zawierają dodatek ilustrujący jak ryzyka rynkowe mogą być wyliczone zgodnie z wymogami MSSF 7. Artykuł bazuje na przykładzie firmy produkcyjnej oraz

międzynarodowej grupy, w której stosowane są różne waluty funkcjonalne. Autorami są Sandra Thompson i Peter Hogarth.

Nowa Grupa doradcza ds. standardów w KE

Celem ustanowienia Grupy doradczej ds. standardów (ang. *EC Standards Advice Review Group - SARG*) jest doradztwo Komisji Europejskiej w sprawie procesu zatwierdzania standardów i interpretacji. Będzie ona oceniała obiektywizm opinii europejskiej grupy doradczej ds. sprawozdawczości finansowej (ang. *European Financial Reporting Advisory Group*) w sprawie zatwierdzania standardów.

Członkami SARG są:

- **Josef Jílek**, profesor w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Pradze i główny ekspert w czeskim banku centralnym;
- **Carlos Soria Sendra**, współautor publikacji *Fundamentals in auditing* (Podstawowe zagadnienia audytu);
- **Hervé Stolowy**, profesor HEC School of Management, w departamencie rachunkowości i kontroli zarządczej w Paryżu;
- **Enrico Laghi**, profesor nadzwyczajny zarządzania na Uniwersytecie La Sapiencie w Rzymie, wykładowca analizy finansowej na Uniwersytecie LUISS-Guido Carli oraz doradca w sprawie wycen, sprawozdawczości finansowej i postępowań sądowych;
- **Jan Klaassen**, były profesor rachunkowości finansowej na Vrije Universiteit w Amsterdamie;
- **Geoffrey Mitchell**, dyrektor ds. projektów finansowych w Barclays Bank; były główny księgowy Barclays Bank; były dyrektor techniczny w Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW); były Sekretarz Generalny Komisji ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, członek panelu doradczego ds. sprawozdawczości finansowej British Bankers' Association, komitetu technicznego European Banking Federation oraz komitetu technicznego 100 Group; Prezes rady ds. strategii technicznej ICAEW; członek Federation des Experts Europeens - w szerokiej bankowej grupie roboczej oraz grupie doradczej ds. rynków kapitałowych.
- **Elisabeth Knorr**, Sekretarz Generalny niemieckiego Komitetu ds. Standardów Rachunkowości i wykładowca na Uniwersytecie w Poczdamie.

„Poglądy ekspertów inwestycyjnych na wycenę aktywów i zobowiązań”

Pod koniec roku 2006 światowy zespół PwC przeprowadził rozmowy z ponad 50 zawodowymi inwestorami na temat korzystania przez nich z bilansu przy analizie wyników spółek. Wyniki badania pozwalają dogłębnie zrozumieć postawy i praktyki środowiska inwestorów.

Spostrzeżenia z tych rozmów wywarły już wpływ na nasz sposób postrzegania roli bilansu i zostały uwzględnione w naszym - jako firmy - wkładzie w dyskusje na temat wyceny przy okrągłym stole RMSR i FASB.

Kluczowe spostrzeżenia są następujące:

- **Wartość bieżąca ma znaczenie.** Panuje zgodność, co do tego, że wartość bieżąca płynnych aktywów finansowych jest użyteczna. Nie oznacza to jednak chęci przyjęcia wartości bieżących we wszystkich obszarach.
- **Rachunek zysków i strat należy rozpatrywać w połączeniu z proponowanymi zmianami do wyceny aktywów i zobowiązań.** Wielu inwestorów wskazuje na błąd analizowania bilansu w odosobnieniu. Decyzje w sprawie wyceny w bilansie mają bezpośredni wpływ na kwoty wykazywane w rachunku zysków i strat i istnieje obawa, że bardziej rozpowszechnione stosowanie wartości bieżących może utrudnić zrozumienie faktycznych wyników operacyjnych.
- **Dodatkowe informacje w informacji dodatkowej mogą zwiększać wartość informacyjną.** Trudno spełnić zróżnicowane potrzeby środowiska inwestorów za pomocą modelu „jednego rozmiaru dla wszystkich”. Na przykład, jeżeli „wartość bieżąca” oznacza różne rzeczy dla różnych osób, to zestaw informacji w informacji dodatkowej może być bardziej pożyteczny niż przedstawienie jednej liczby w bilansie.
- **Wycena jest jak metoda naukowa.** Główną umiejętnością inwestorów jest wycena firm. Potrzebują oni wiarygodnych i użytecznych informacji, które dadzą im wgląd w jakość i trwałość wyników finansowych. Jeżeli przyjęta zostanie wycena według wartości bieżącej dla niepłynnych aktywów i zobowiązań, inwestorzy chcą wiedzieć, jakie były dane wejściowe kierownictwa do modelu wyceny, co dałoby im możliwość niezależnej oceny otrzymanych wartości.

Wyniki badania można pobrać na stronie www.pwc.com/ifrs (pod „Publications”); wersje papierowe można otrzymać pisząc na adres: samantha.mckevitt@uk.pwc.com

„Badanie to stanowi ważny wkład w debatę na temat wartości godziwej i RMSR przeanalizuje je z zainteresowaniem.”

Sir David Tweedie, Prezes RMSR.

Plan prac RMSR - wpływ na sprawozdawczość jednostek w roku 2009

Poniższa tabela przedstawia potencjalny wpływ standardów i interpretacji RMSR na sporządzanie sprawozdań finansowych za rok 2009. Uwaga: Plan prac RMSR może ulec zmianie i odpowiednio może się zmienić opisany poniżej wpływ tych prac na sprawozdawczość.

Temat	Stan bieżący	Wpływ na branżę / firmy	Potencjalny wpływ na szkolenia, systemy, informacje dla inwestorów, itp.	Spodziewany wymóg w roku 2009
Ujednoczenie wyceny według wartości godziwej z metodologią w FAS 157, zmiany wytycznych dot. wartości godziwej w szeregu standardów	Materiały do dyskusji - publikacja w grudniu 2006 r.; termin zgłaszania uwag: 2 kwietnia 2007 r. Dyskusje okrągłego stołu nt. „wyceny”: II kw. 2007 r.	Wszystkie sektory, ale większy wpływ na usługi finansowe i firmy, które niedawno dokonały przejęć.	Wyższy	
Prezentacja rachunku zysków i strat - zmiana do MSR	I faza standardu spodziewana w II kw. 2007 r.; materiały do dyskusji do fazy II spodziewane w II kw. 2007 r.; projekt standardu pod koniec 2008 r.	Wszystkie jednostki	Niższy	Zmiana prezentacji rachunku zysków i strat - zestawienie innych ujętych zysków i strat.
Połączenia jednostek gospodarczych - pełna zmiana dot. wartości firmy w MSSF 3	Projekt standardu opublikowano w czerwcu 2005 r. MSSF spodziewany w III kw. 2007 r.	Wszystkie sektory, ale większy wpływ na firmy, które w przeszłości dokonywały przejęć.	Umiarkowany	Dotyczy nowych połączeń jednostek gospodarczych. Potencjalny dodatkowy wpływ na utratę wartości.
Podatek dochodowy - zmiana MSR 12 - rozszerzony model obejmujący różnice wynikające z początkowego ujęcia	Publikacja projektu standardu spodziewana w II kw. 2007 r.; MSSF pod koniec 2008 r.	Wszystkie sektory, ale większe znaczenie w sektorach o wysokim poziomie majątku rzeczowego.	Wyższy	Przeszacowanie wszystkich kwot dot. podatku odroczonego i szczegółowe prace nad ustaleniem podstawy podatkowej wielu aktywów i zobowiązań.
Rezerwy (zobowiązania niefinansowe) - zmiana MSR 37	Projekt standardu opublikowano w czerwcu 2005 r. MSSF spodziewany w I-II kw. 2008 r.	Wszystkie jednostki, ale szczególnie te, które wykazują zobowiązania z tytułu ochrony środowiska lub z tytułu spraw sądowych.	Wyższy	Znaczne zmiany w wycenie kosztu rozliczenia na dzień bilansowy.
Domniemany koszt inwestycji w jednostkach zależnych - zmiany w MSR 27 i MSSF 1	Projekt standardu opublikowano w styczniu 2007 r. MSSF spodziewany w IV kw. 2007 r.	Sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, nie grupy kapitałowej	Umiarkowany	Wpływ na wartość bilansową inwestycji w sprawozdaniu finansowym. Może sprawić, że niektóre grupy kapitałowe zdecydują o przejściu jednostek zależnych na sprawozdawczość zgodną z MSSF.
Zabezpieczenia inwestycji netto - zmiany KIMSF do MSR 21	Pracownicy KIMSF zgodzili się na zmiany MSR 21 w listopadzie 2006 r. Brak zaproponowanego oficjalnie terminu.	Wszystkie jednostki	Umiarkowany	Może mieć wpływ na wiele strategii zabezpieczania inwestycji netto, wymagających relokacji kredytów krótkoterminowych - kredytów w innej walucie niż waluta funkcjonalna.
Warunki nabywania praw do płatności regulowanych akcjami - zmiana MSSF 2	Publikacja MSSF spodziewana w 2007 r.	Jednostki stosujące płatności regulowane akcjami, zawierające warunki, które nie będą już mieściły się w definicji warunków nabywania praw do tych płatności.	Umiarkowany	Przekształcenie kosztów pracowniczych / wynagrodzeń z poprzednich okresów. Przewiduje się zastosowanie w 2008 r., ale może mieć również wpływ na 2009 r.

Temat	Stan bieżący	Wpływ na branżę / firmy	Potencjalny wpływ na szkolenia, systemy, informacje dla inwestorów, itp.	Spodziewany wymóg w roku 2009
Koszty finansowania zewnętrznego - wymóg kapitalizacji kosztów finansowania zgodnie z MSR 23	Publikacja MSSF spodziewana w I lub II kw. 2007 r.	Duże składniki rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych wytworzone we własnym zakresie.	Umiarkowany	Koszty finansowania zewnętrznego nowych aktywów wytworzonych we własnym zakresie podlegają kapitalizacji.
Wspólne przedsięwzięcia - nowy standard zastępujący MSR 31 zabrania stosowania konsolidacji proporcjonalnej	Publikacja projektu standardu spodziewana w II kw. 2007 r.; MSSF w I-II kw. 2008 r.	Głównie przemysł wydobywczy.	Niższy	Nowa analiza modelu udziałów bezpośrednich i pośrednich - więcej pracy w związku z OFR/MDA oraz zarządzaniem rynkowym.
Zysk na 1 akcję dotyczący instrumentów zamiennych - zmiana MSR 33	Publikacja projektu standardu spodziewana w II-III kw. 2007 r.; MSSF w I-II kw. 2008 r.	Jednostki z warunkowo zamiennym kapitałem podstawowym.	Niższy	Przekształcenie wartości zysku na 1 akcję.
Instrumenty pochodne powiązane z EBIT i inne instrumenty finansowe - zmiana do MSR 39	Wstępna decyzja o planie opublikowana w lipcu 2006 r.	Jednostki posiadające instrumenty pochodne zależne od pozycji sprawozdania finansowego, w tym tantiem.	Umiarkowany	Przekształcenie bilansu i wyników za poprzednie okresy.
Instrumenty finansowe podlegające sprzedaży - zmiana do MSR 39	Projekt standardu opublikowano w czerwcu 2006 r.; termin zgłaszania uwag: październik 2006 r.; MSSF spodziewany w II kw. 2007 r.	Jednostki posiadając kapitał podstawowy podlegający umorzeniu.	Niższy	Przekształcenie niektórych zobowiązań na kapitał własny.
Umowy ubezpieczeniowe - nowy MSSF	Materiały do dyskusji spodziewane pod koniec I kw. 2007 r.; projekt standardu: pod koniec 2008 r.	Firmy ubezpieczeniowe.	Wysoki dla firm ubezpieczeniowych	
Małe i średnie przedsiębiorstwa	Projekt standardu opublikowano w lutym 2007 r. MSSF spodziewany w II kw. 2007 r.	Zasadniczo nowe uproszczone standardy, bez wpływu na spółki giełdowe.	Umiarkowany	
Informacje nt. jednostek powiązanych - zmiana do MSR 24	Projekt standardu opublikowano w lutym 2007 r. MSSF: I kw. 2008 r.	Zwolnienie z ujawniania transakcji z jednostkami będącymi własnością skarbu państwa.	Niższy	Niższe koszty gromadzenia danych dla niektórych rynków wschodzących z wysokim udziałem skarbu państwa we własności dużych przedsiębiorstw.
Koncesje na usługi (KIMSF 12 quasi standard)	KIMSF 12 opublikowany w listopadzie 2006 r.	Operatorzy płatnych dróg i inni podobni usługodawcy.	Wyższy	Zasadnicze zmiany w modelu bilansu i rachunku zysków i strat - wchodzi w życie od 2008 r. z zastosowaniem retrospektywnym.
Rolnictwo: transformacja biologiczna - zmiany do MSR 41 (KIMSF)	KIMSF zgodziła się na zmiany MSR 41 w listopadzie 2006 r. Brak zaproponowanego oficjalnie terminu.	Wszystkie sektory posiadające aktywa biologiczne.	Niższy	Przekształcenie bilansów i wyników za poprzednie okresy w tych sektorach.
Projekt ulepszeń do istniejących standardów	Coroczne poprawki.	Wszystkie jednostki	Niższy	Może mieć wpływ na wiele pozycji, ale powinien potwierdzać istniejące interpretacje, a nie tworzyć zmiany.

W celu uzyskania dalszych informacji prosimy o kontakt:

Szef zespołu ds. globalnej sprawozdawczości finansowej

Ian Wright: ian.d.wright@uk.pwc.com

tel: +44 207 804 3300

Szef zespołu ds. sprawozdawczości finansowej w Polsce

Mirosław Szmigielski: miroslaw.szmigielski@pl.pwc.com

tel: +48 22 523 43 21

Zespół ds. sprawozdawczości finansowej w Polsce

Waldemar Lachowski: waldemar.lachowski@pl.pwc.com

tel: +48 22 523 43 49

Robert Waliczek: robert.waliczek@pl.pwc.com

tel: +48 22 523 43 32

Krzysztof Gmur: krzysztof.gmur@pl.pwc.com

tel: +48 22 523 42 41

Aleksandra Rytko: aleksandra.rytko@pl.pwc.com

tel: +48 22 523 41 12